

Estadística de l'estructura de les explotacions agràries. 1997

Aquesta estadística l'ha dut a terme l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) en virtut d'un conveni de col·laboració amb l'Institut Nacional de Estadística (INE) i amb el suport del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya. Agraïm la col·laboració dels titulars d'explotacions que, amb la seva resposta al qüestionari, han permès obtenir aquesta informació.

Els resultats de l'estadística de 1997 permeten actualitzar les dades i analitzar l'evolució del sector agrari a Catalunya durant el període 1989-1997. Aquesta estadística estudia les explotacions ubicades a Catalunya que aconsegueixen un o més dels requisits següents: tenir com a mínim 1 ha de superfície agrícola utilitzada (SAU), tenir com a mínim 0,2 ha de SAU dedicades

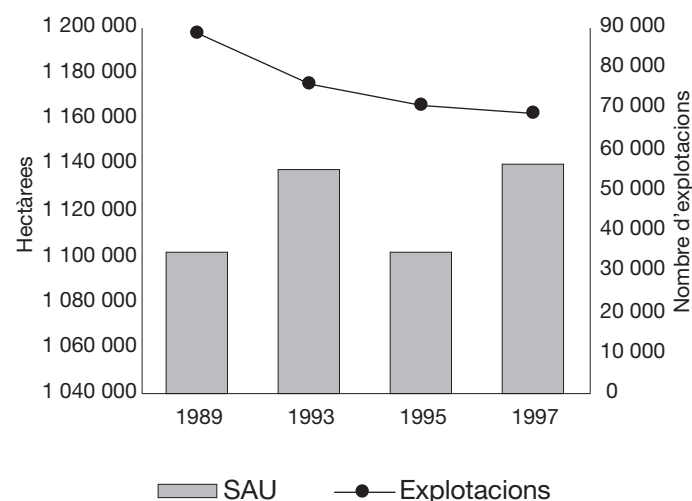
a hortalisses i flors, conreus en hivernacle, fruiters de regadiu o planters, o tenir un nombre d'animals mínim. Les explotacions que únicament estan constituïdes per superfície forestal no s'enquesten. No obstant això, quan l'explotació investigada té alguna massa forestal hi queda recollida.

El nombre d'explotacions va disminuint lleugerament d'una campanya a una altra i es pot considerar com una evolució estructural, ja que la superfície es manté pràcticament igual. La SAU lliurada prové especialment d'explotacions de poca dimensió que és absorbida en gran part per les explotacions de més de 20 ha. Això implica un augment en la dimensió de les explotacions agrícoles que han passat de 12,5 ha a 16,5 ha de SAU per explotació en aquest període.

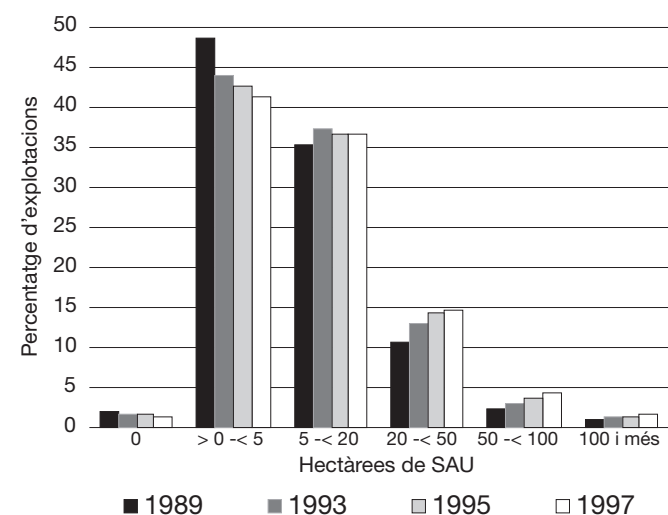
1. Explotacions agràries. Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

	1997		1995		1993		1989		Evolució 89-97 %
	explotacions	%	explotacions	%	explotacions	%	explotacions	%	
Explotacions agràries	68 944	100,0	71 091	100,0	76 423	100,0	88 450	100,0	-22,1
Explotacions amb terres	68 615	99,5	70 721	99,5	75 756	99,1	87 152	98,5	-21,3
Explotacions amb SAU	67 958	98,6	69 985	98,4	75 237	98,4	86 600	97,9	-21,5
Dimensió de les explotacions (ha de SAU)									
0 ha	986	1,4	1 106	1,6	1 186	1,6	1 850	2,1	-46,7
de més de 0 a menys de 5 ha	28 498	41,3	30 224	42,5	33 526	43,9	43 151	48,8	-34,0
de 5 a menys de 20 ha	25 404	36,8	26 056	36,7	28 594	37,4	31 202	35,3	-18,6
de 20 a menys de 50 ha	10 097	14,6	10 296	14,5	9 811	12,8	9 504	10,7	6,2
de 50 a menys de 100 ha	2 959	4,3	2 498	3,5	2 373	3,1	1 980	2,2	49,4
100 ha o més	1 000	1,5	911	1,3	933	1,2	763	0,9	31,1
Personalitat jurídica de les explotacions									
persona física	65 597	95,1	68 362	96,2	74 300	97,2	86 538	97,8	-24,2
societat	1 441	2,1	1 156	1,6	989	1,3	965	1,1	49,3
entitat pública	225	0,3	227	0,3	228	0,3	269	0,3	-16,4
cooperativa de producció	43	0,1	29	0,0	18	0,0	45	0,1	-4,4
altres condicions jurídiques	1 640	2,4	1 317	1,9	889	1,2	633	0,7	159,1

2. Superfície agrícola utilitzada (SAU) i nombre d'explotacions. Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

3. Distribució percentual de les explotacions segons la seva superfície agrícola utilitzada (SAU). Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

4. Superfície agrícola utilitzada (SAU). Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

	1997		1995		1993		1989		Evolució 89-97 %
	hectàrees	%	hectàrees	%	hectàrees	%	hectàrees	%	
Superfície total	1 869 204	..	1 870 901	..	1 901 140	..	1 886 268	..	-0,9
Superfície agrícola utilitzada	1 140 480	100,0	1 102 043	100,0	1 138 684	100,0	1 102 169	100,0	3,5
Règim de tinença de la SAU									
propietat	815 290	71,5	807 538	73,3	846 017	74,3	813 283	73,8	0,2
arrendament	204 224	17,9	188 221	17,1	171 129	15,0	150 193	13,6	36,0
parceria	108 512	9,5	85 990	7,8	110 706	9,7	120 741	11,0	-10,1
altres	12 455	1,1	20 294	1,8	10 832	1,0	17 951	1,6	-30,6
SAU per explotació *	16,5	..	15,5	..	14,9	..	12,5	..	32,0

* Inclou totes les explotacions.

.. Dada no procedent.

5. Utilització del sòl de les explotacions agràries. Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

	Explotacions				Evolució 89-97 %	Superfície (en hectàrees)				Evolució 89-97 %
	1997	1995	1993	1989		1997	1995	1993	1989	
Terres llaurades	66 672	68 526	74 058	84 818	-21,4	877 297	859 823	850 544	832 364	5,4
de secà	49 822	51 819	56 488	64 108	-22,3	628 889	627 874	628 543	622 222	1,1
de regadiu	48 589	49 927	51 136	54 037	-10,1	248 408	231 949	222 001	210 143	18,2
Conreus herbacis	47 829	51 157	53 654	58 617	-18,4	569 410	564 823	548 121	510 792	11,5
Fruiters	35 942	36 918	39 773	44 725	-19,6	141 534	139 490	150 149	163 152	-13,3
Oliverars	28 089	26 686	27 297	30 092	-6,7	93 464	84 884	81 633	86 929	7,5
Vinyes	11 818	11 792	12 969	14 609	-19,1	63 179	59 628	61 361	59 854	5,6
Terres per a pastures permanents	4 771	4 791	6 061	5 855	-18,5	263 183	242 220	288 140	269 805	-2,5
Superfície forestal	22 120	21 751	22 422	22 648	-2,3	569 838	608 674	584 907	571 608	-0,3

La superfície total es reparteix en grans grups de la forma següent: 47% de terres llaurades, 14% de pastures permanents i 39% d'altres terres. Les terres llaurades s'incrementen un 5% respecte del 1989.

Així mateix, les terres llaurades es reparteixen en: 65% de conreus herbacis, 16% de fruiters, 11% d'oliveres i 7% de vinyes. Respecte de l'any 1989 els conreus herbacis han anat augmentant i també, però en menor percentatge, les oliveres i les vinyes. En canvi, la superfície de fruiters ha disminuït.

6. Evolució percentual 1989-1997 del nombre d'explotacions i de la superfície segons la utilització del sòl. Catalunya.

7. Ramaderia. Nombre d'explotacions i nombre de caps. Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

	Explotacions				Evulució	Caps				Evulució
	1997	1995	1993	1989	89-97 %	1997	1995	1993	1989	89-97 %
Explotacions amb ramaderia	20 454	22 482	23 858	30 287	-32,5
Bovins	6 682	7 501	7 550	9 982	-33,1	690 010	668 683	614 263	577 430	19,5
Ovins	2 925	3 153	3 411	3 808	-23,2	912 067	860 401	874 321	965 148	-5,5
Cabrum	1 957a	2 250	2 332	3 036	-35,5	51 049	46 426	49 019	63 678	-19,8
Porcins	8 786	10 554	11 962	13 890	-36,7	5 050 333	4 390 484	4 469 177	3 825 292	32,0
Equins	1 751	2 073	2 423	3 175	-44,9	21 968	15 276	15 909	10 351	112,2
Aviram (caps en milers)	10 768	12 670	13 920	16 865	-36,2	37 342	40 106	38 794	37 012	0,9
Conilles mares	6 952	7 864	9 099	11 723	-40,7	348 885	344 495	319 175	278 873	25,1
Ruscós (nombre)	306	205	382	541	-43,4	6 977	3 018	8 026	11 881	-41,3

.. Dada no procedent.

8. Ramaderia. Unitats ramaderes (UR). Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

	1997		1995		1993		1989		Evulució
	UR	%	UR	%	UR	%	UR	%	89-97 %
Total	2 218 838	100,0	2 111 614	100,0	2 066 562	100,0	1 922 924	100,0	15,4
Bovins	387 535	17,5	372 894	17,7	345 950	16,7	341 154	17,7	13,6
Ovins	91 207	4,1	86 040	4,1	87 432	4,2	96 515	5,0	-5,5
Cabrum	5 105	0,2	4 643	0,2	4 902	0,2	6 368	0,3	-19,8
Porcins	1 283 477	57,8	1 169 618	55,4	1 185 120	57,3	1 043 123	54,2	23,0
Equins	13 181	0,6	9 166	0,4	9 545	0,5	6 211	0,3	112,2
Aviram	433 100	19,5	464 086	22,0	428 825	20,8	425 371	22,1	1,8
Conilles mares	5 233	0,2	5 167	0,2	4 788	0,2	4 183	0,2	25,1

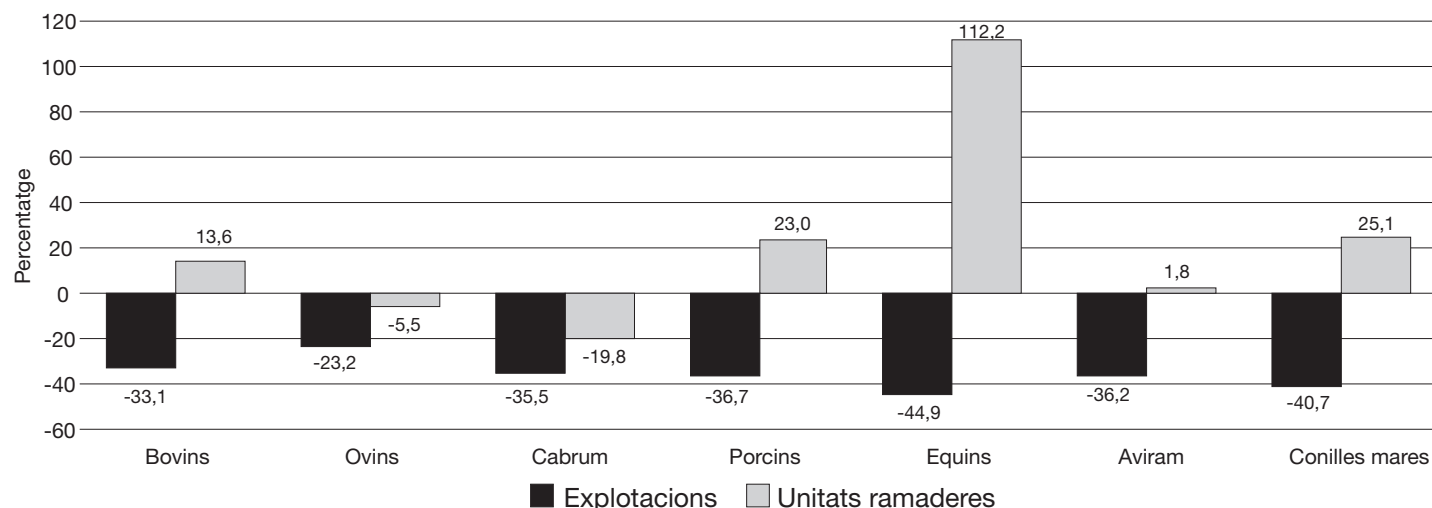
Les explotacions amb ramaderia també han disminuït en aquests anys en tots els tipus d'animals, passant de representar el 34% al 30% del total d'explotacions. En canvi, el nombre de caps de bestiar porcí, boví, equí i conills ha augmentat i s'ha mantingut en l'aviram. El nombre de caps de bestiar oví i cabrum ha disminuït.

Val a dir, que les unitats ramaderes (UR) ens permeten comparar els diferents tipus de bestiar i avaluar-los en el seu conjunt ja que disposem d'una unitat de referència uniforme.

Les UR queden repartides de la següent forma: 57,8% de porcí, 19,5% d'aviram, 17,5% de boví, 4,4% d'oví i cabrum en conjunt, 0,6% d'equins i 0,2% de conills. Veiem com l'agrupació del bestiar porcí i de l'aviram com a bestiar intensiu sense terra superen el 75% de les unitats ramaderes totals.

En conjunt al llarg d'aquests anys les UR han passat de 175 a 195 UR per 100 ha de SAU, cosa que indica una major intensificació de les explotacions ramaderes.

9. Evolució percentual 1989-1997 del nombre d'explotacions i de les unitats ramaderes (UR) segons el tipus de bestiar. Catalunya.

10. Mà d'obra. Unitats de treball any (UTA)*. Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

	1997		1995		1993		1989		Evolució 89-97	
	UTA	%	UTA	%	UTA	%	UTA	%		%
Total mà d'obra	79 424	100,0	76 337	100,0	79 074	100,0	94 640	100,0	-16,1	
Mà d'obra familiar	57 928	72,9	58 584	76,7	63 026	79,7	74 481	78,7	-22,2	
titulars	34 793	43,8	36 598	47,9	38 822	49,1	46 888	49,5	-25,8	
cònjuges	9 472	11,9	9 156	12,0	9 777	12,4	12 076	12,8	-21,6	
altres familiars	13 662	17,2	12 830	16,8	14 426	18,2	15 517	16,4	-12,0	
Assalariats fixos	13 330	16,8	11 334	14,8	10 320	13,1	11 623	12,3	14,7	
Assalariats eventuais	8 166	10,3	6 419	8,4	5 728	7,2	8 536	9,0	-4,3	

* Per als quatre anys s'ha utilitzat el mateix criteri: una UTA equival a una persona que fa a l'any 228 jornades o més.

11. Mà d'obra. Nombre de persones. Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

	1997		1995		1993		1989		Evolució 89-97	
	persones	%	persones	%	persones	%	persones	%		%
Total mà d'obra*	144 280	100,0	143 474	100,0	153 801	100,0	169 445	100,0	-14,9	
a temps complet**	35 716	24,8	36 520	25,5	41 092	26,7	47 608	28,1	-25,0	
Mà d'obra familiar	128 752	89,2	130 579	91,0	142 021	92,3	157 748	93,1	-18,4	
titulars	65 597	45,5	68 362	47,6	74 300	48,3	86 538	51,1	-24,2	
cònjuges	24 734	17,1	26 376	18,4	28 981	18,8	33 863	20,0	-27,0	
altres familiars	38 422	26,6	35 841	25,0	38 740	25,2	37 347	22,0	2,9	
Assalariats fixos	15 528	10,8	12 895	9,0	11 780	7,7	11 697	6,9	32,8	

* Mà d'obra familiar i assalariats fixos.

** Per als quatre anys s'ha utilitzat el mateix criteri: una persona treballa a temps complet quan fa a l'any 228 jornades o més.

12. Mà d'obra. Caps d'explotació per edat. Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997.

	1997		1995		1993		1989		Evolució 89-97	
	persones	%	persones	%	persones	%	persones	%		%
Total caps d'explotació	68 944	100,0	71 091	100,0	76 423	100,0	88 450	100,0	-22,1	
mà d'obra familiar	65 157	94,5	68 131	95,8	73 989	96,8	85 919	97,1	-24,2	
assalariats fixos	3 787	5,5	2 960	4,2	2 434	3,2	2 531	2,9	49,6	
menys de 35 anys	5 453	7,9	4 715	6,6	6 491	8,5	7 572	8,6	-28,0	
de 35 a 44 anys	10 704	15,5	10 775	15,2	11 896	15,6	14 949	16,9	-28,4	
de 45 a 54 anys	16 027	23,2	17 139	24,1	17 274	22,6	20 449	23,1	-21,6	
de 55 a 64 anys	18 585	27,0	19 715	27,7	24 212	31,7	28 252	31,9	-34,2	
de 65 anys i més	18 177	26,4	18 747	26,4	16 550	21,7	17 228	19,5	5,5	

13. Marge brut i orientació tecnicoeconòmica. Catalunya. 1989, 1993, 1995 i 1997. ⁽¹⁾

	Explotacions				Evolució 89-97	Marge brut UDE ⁽²⁾				Evolució 89-97
	1997	1995	1993	1989	%	1997	1995	1993	1989	%
Total	68 944	71 091	76 423	88 450	-22,1	1 047 360	966 931	1 001 756	893 233	17,3
Orientació tecnicoeconòmica										
0. Guarets ⁽²⁾	237	456	297	272	-12,9	0	0	0	0	..
1. Agricultura general	11 203	11 718	13 654	15 031	-25,5	133 544	107 981	126 284	111 559	19,7
2. Horticultura (horta i flors)	3 164	2 876	5 129	6 615	-52,2	30 770	39 385	92 796	90 586	-66,0
3. Conreus llenyosos	32 311	32 382	34 338	38 504	-16,1	284 967	248 084	278 438	256 422	11,1
4. Herbívors	5 863	6 218	7 149	8 781	-33,2	118 435	103 908	195 390	143 044	-17,2
5. Granívors	4 316	5 055	3 481	4 059	6,3	241 509	248 717	96 335	87 300	176,6
6. Policultius	7 125	7 577	6 614	7 883	-9,6	86 877	79 839	81 347	77 250	12,5
7. Ramaderia mixta	1 547	1 988	1 778	2 583	-40,1	69 478	67 857	50 187	52 351	32,7
8. Conreus i ramaderia	3 178	2 822	3 983	4 722	-32,7	81 780	71 159	80 979	74 722	9,4
Marge brut										
0 UDE	237	456	297	272	-12,9	0	0	0	0	..
De més de 0 a menys de 2 UDE	14 713	14 397	18 975	27 673	-46,8	17 389	16 725	19 806	27 364	-36,5
De 2 a menys de 4 UDE	10 848	12 699	12 275	15 098	-28,1	32 537	36 652	36 257	43 909	-25,9
De 4 a menys de 8 UDE	11 903	14 255	13 979	15 731	-24,3	68 068	82 144	81 189	90 885	-25,1
De 8 a menys de 16 UDE	13 155	12 774	13 295	14 129	-6,9	150 327	146 199	155 777	161 702	-7,0
De 16 a menys de 40 UDE	12 411	11 605	12 547	12 011	3,3	308 870	282 561	312 606	293 976	5,1
De 40 a menys de 100 UDE	4 506	4 081	4 320	3 040	48,2	266 653	242 866	248 629	173 460	53,7
De 100 UDE i més	1 171	823	735	496	136,1	203 517	159 784	147 493	101 938	99,6

⁽¹⁾ Es donen diferències entre els marges bruts estàndards emprats en les diferents enquestes, fet que limita la comparació de les dades.

⁽²⁾ L'orientació tecnicoeconòmica 0 correspon a explotacions amb un marge brut total igual a zero (guarets).

⁽³⁾ Per al càlcul del marge brut total de les explotacions l'any 1997, s'ha utilitzat un valor d'UDE igual a 188.386 pessetes, mentre que per als anys 1995, 1993 i 1989 va ser de 173.590, 164.079 i 159.702 pessetes, respectivament.

Tant si es tracta del nombre de persones com del nombre d'unitats de treball any -UTA- (1 UTA equival al treball que fa una persona a temps complet durant un any), la mà d'obra familiar tendeix a disminuir, mentre que la mà d'obra assalariada fixa o eventual augmenta. En general, respecte de l'anterior enquesta, s'observa un augment del nombre de persones i de les UTA.

Globalment les UTA ens indiquen que el 73% del treball agrari el porta a terme la mà d'obra familiar, el 17% la mà d'obra assalariada fixa i un 10% la mà d'obra assalariada eventual. Al llarg d'aquests anys el nombre de persones amb dedicació a temps complet ha tingut una tendència a la baixa del 25%.

Quant a l'edat dels caps d'explotació destacar que en el grup corresponent als menors de 35 anys es registra un increment respecte de 1995 que contrasta obertament amb la minva de totes les altres franges d'edat en termes absoluts, llevat de la que inclou els compresos entre els 35 i els 44 anys que es manté. La tendència és a l'increment dels caps d'explotació assalariats i a la disminució de la resta.

El marge brut total (MBT) d'una explotació dona idea de la seva dimensió econòmica, mentre que l'orientació tecnicoeconòmica (OTE) la classifica segons la seva activitat. L'OTE conreus llenyosos és la que té el major percentatge d'explotacions, 46,9%, i també la que participa en major proporció, un 27,2%, en el MBT. L'OTE granívors, tot i representant un 6,3% de les explotacions, aporta al MBT un 23,1%.